

Савремени српски превод

Language: српски (Serbian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Serbian Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-22 from source files dated 2017-08-22.

09f044ac-4a6a-56aa-82a9-0316ff065729

ISBN: 978-1-5313-1306-7

Књига пророка Данила

Данило одведен у Вавилон

1 Треће године владавине Јехојакима, цара Јуде, Навуходоносор, цар Вавилона, дође до Јерусалима и опседе га. ² Господ му предаде у руке Јехојакима, цара Јуде, и део предметâ из Божијег дома, које Навуходоносор однесе у храм свога бога у земљи Шинар и стави их у ризницу свога бога.

³ Затим цар Навуходоносор нареди главном евнуху Ашпеназу да из царске породице и виших сталежа доведе неколико Израелаца, ⁴ младића̂ без мане, лепих, способних да уче, образованих, паметних и подобних да служе у царевој палати, и да их научи језику и књижевности Халдејаца. ⁵ Цар сваком од њих одреди дневно следовање хране и вина са своје трпезе. Требало је да се обучавају три године, а потом да уђу у цареву службу. ⁶ Међу њима су били и Јудеји Данило, Ананија, Мишаел и Азарја, ⁷ којима главни евнух даде нова имена: Данила назва Валтасар, Ананију Шадрах, Мишаела Мешах, а Азарју Аведнего.

⁸ Али Данило чврсто одлучи да се не укаља царевом храном и вином, па замоли евнуха да му омогући да се не укаља на тај начин. ⁹ Бог даде Данилу да евнух буде милостив и благонаклон према њему.

¹⁰ Евнух рече Данилу: »Бојим се свога господара, цара, који ти је одредио храну и пиће, јер ако види да си мршавији од осталих младића̂ твојих година, због тебе ће ми одрубити главу.«

¹¹ Тада Данило рече чувару кога је њему, Ананији, Мишаелу и Азарји

одредио главни евнух: ¹² »Молим те, покушај ово с нама, својим слугама: десет дана нам дај да једемо поврће и пијемо воду, ¹³ а онда наш изглед упореди са изгледом осталих младића̂, оних који једу цареву храну, па уради с нама, твојим слугама, онако како мислиш да треба.«

¹⁴ И чувар се сложи да тако покушају десет дана. ¹⁵ После десет дана, они су изгледали здравији и ухрањенији од свих младића̂ који су јели цареву храну. ¹⁶ Стога чувар уклони бирану храну и вино које је требало да пију и даде им поврће.

¹⁷ Бог овој четворици младића̂ даде знање и разумевање свих књига и мудрости. А Данило је умео да тумачи и виђења и снове.

¹⁸ Када је прошло време које је цар одредио, главни евнух изведе младиће̂ пред Навуходоносора. ¹⁹ Цар поразговара са сваким од њих и виде да ниједан није раван Данилу, Ананији, Мишаелу и Азарји. Тако они ступише у цареву службу. ²⁰ Из које год их је области мудрости и умности цар испитивао, њихово знање било је десет пута веће од знања чаробњака̂ и гаталаца из целог његовог царства.

²¹ Данило остаде у царевој сужби све до прве године владавине цара Кира.

Навуходоносоров сан

2 Друге године своје владавине, Навуходоносор је сањао сан који га је толико узнемирио да није могао да спава. ² Стога он позва чаробњаке, гатаоце, врачаре и звездознанце да му га протумаче.

Када су ови дошли и стали пред цара, ³ он им рече: »Сањао сам сан који ме мучи и желим да сазнам шта значи.«

⁴Звездознанци му рекоше на арамејском: »Жив био довека, царе! Испричај нама, твојим слугама, тај сан, и ми ћемо га протумачити.«

⁵»Моја одлука је неопозива«, одговори им цар. »Ако ми не кажете шта сам сањао и шта тај сан значи, даћу да вас исеку на комаде, а ваше куће претворе у гомиле крша. ⁶Али, ако ми откријете и шта сам сањао и шта тај сан значи, добићете од мене поклоне, награде и велику част. Дакле, кажите ми шта сам сањао и шта тај сан значи.«

⁷А они му опет рекоше: »Нека цар исприча свој сан нама, својим слугама, и ми ћемо га протумачити.«

⁸Цар одговори: »Сигуран сам да хоћете да добијете на времену, јер увиђате да је моја одлука неопозива. ⁹Ако ми не кажете шта сам сањао, има само једна казна за вас. Договорили сте се да ме лажете и обмањујете чекајући да се нешто промени. Дакле, кажите ми шта сам сањао, па ћу знати да то умете и да протумачите.«

¹⁰Тада звездознанци рекоше цару: »Нема на свету човека који би могао да учини то што цар тражи. Ниједан цар, ма колико био велик и силан, није тражио тако нешто ни од једног чаробњака, гатаоца или звездознанца. ¹¹То што цар тражи исувише је тешко и нико му то не може открити, осим богова, а они не живе међу људима.«

¹²Цар се на то толико разгневи и разбесне да нареди да се погубе сви вавилонски мудраци. ¹³Када је издата наредба да се побију мудраци, потражише и Данила и његове другове, да и њих побију.

¹⁴Пажљиво бирајући речи, Данило се обрати Ариоху, заповеднику цареве страже, који је кренуо да побије

вавилонске мудраце, ¹⁵и упита га: »Зашто је цар издао тако строгу наредбу?«

И Ариох му све објасни.

¹⁶Тада Данило уђе код цара и замоли га да му да мало времена, па да ће му онда протумачити сан. ¹⁷Затим се врати кући и све исприча својим друговима Ананији, Мишаелу и Азарји ¹⁸и затражи од њих да се помоле Богу, који је на небесима, да им се смилује и открије им ову тајну, да њега и његове другове не погубе заједно са осталим вавилонским мудрацима.

¹⁹Те ноћи Данилу се откри тајна у виђењу, па он благослови Бога, који је на небесима, ²⁰говорећи:

»Нека је благословено Божије име довека;

његова је мудрост и моћ.

²¹Он мења доба и времена, царева уклања и поставља, мудрима даје мудрост, проницљивима знање.

²²Он открива оно што је дубоко и тајно,

зна шта је у тами,

код њега светлост пребива.

²³Захваљујем ти и хвалим те, Боже мојих праотаца,

што си ми дао мудрост и моћ

и што си ми обзнанио оно за шта смо те молили

– што си нам обзнанио царев сан.«

Данило тумачи царев сан

²⁴Онда Данило оде Ариоху, кога је цар одредио да погуби вавилонске мудраце, и рече му: »Немој да погубиш вавилонске мудраце. Одведи ме пред цара, и ја ћу му протумачити сан.«

²⁵Ариох одмах поведе Данила пред цара и рече му: »Нашао сам међу

изгнанима из Јудеје човека који може цару да протумачи сан.«

²⁶Цар упита Данила, који се звао и Валтасар: »Можеш ли да ми кажеш шта сам сањао и шта то значи?«

²⁷Данило одговори: »Мудраци, врачари, чаробњаци и гатаоци не могу цару да открију тајну за коју је питао, ²⁸али има Бог на небу који открива тајне и који је цару Навуходоносору обзнанио шта ће се догодити у данима који долазе. Ово је тај сан и виђење које си имао док си лежао на својој постељи: ²⁹Док си лежао на својој постељи, царе, мисли су ти се окренуле ономе што ће бити и Откривач тајни обзнанио ти је шта ће бити. ³⁰А што се мене тиче, ова тајна ми није откривена зато што сам мудрији од осталих живих људи, него да бих теби, царе, обзнанио тумачење сна, да разумеш мисли које су ти се јавиле.

³¹»У свом виђењу, царе, видео си пред собом један велик кип. Уздизао се пред тобом огроман и блистав и било га је страшно погледати. ³²Глава му је била од чистог злата, груди и руке од сребра, трбух и бедра од бронзе, ³³ноге од гвожђа, а стопала делом од гвожђа, а делом од глине. ³⁴Док си гледао, један камен се одвали сâм од себе и удари кип у стопала од гвожђа и глине и смрска их. ³⁵У истом часу, гвожђе, глина, бронза, сребро и злато разбише се у парампарчад и постадоше као плева на гумну лети, и ветар их све развеја без трага. А онај камен који је ударио кип постаде велика планина, која испуни сву земљу.

³⁶»То је био твој сан, царе, а сада ћемо ти рећи шта он значи.

³⁷»Ти си, царе, цар над царевима. Бог неба дао ти је царство, власт, моћ и славу. ³⁸Теби је у руке предао

људе, звери и птице, и где год да живе, он те је учинио владарем над њима. Ти си глава од злата. ³⁹После тебе ће доћи друго царство, слабије од твога, а затим треће, бронзано, које ће владати над целом земљом. ⁴⁰А четврто царство биће јако као гвожђе, које све мрви и ломи. И као што гвожђе све ломи, тако ће и оно сломити и смрвити сва друга царства. ⁴¹Али, као што си видео да су стопала и прсти на њима делом од грнчарске глине, а делом од гвожђа, тако ће и то царство бити подељено. Имаће нешто од чврстине гвожђа, јер видео си гвожђе помешано са глином. ⁴²Пошто су прсти стопала делом од гвожђа, а делом од глине, то царство ће бити делом чврсто, а делом крхко. ⁴³И као што си видео да је гвожђе помешано с глином, тако ће се и они мешати с другим народима, али се неће сјединити, као што ни гвожђе не може да се помеша са глином.

⁴⁴»У време ових царева, Бог неба успоставиће царство које никада неће пропасти ни бити препуштено другом народу. Оно ће сломити и докрајчити сва ова царства и остати довека – ⁴⁵као што си видео да се камен сâм од себе одвалио од горе и разбио гвожђе, бронзу, глину, сребро и злато у парампарчад. Велики Бог обзнанио је цару оно што ће се десити. Тај сан је истинит и његово тумачење је поуздано.«

⁴⁶Тада цар Навуходоносор паде ничице пред Данилом и поклони му се, па нареди да се Данилу принесе жртва и кâд.

⁴⁷Цар му рече: »Твој Бог је заиста Бог над боговима, Господар царева и Откривач тајни, јер ти си био у стању да откријеш ову тајну.«

⁴⁸Потом цар постави Данила на висок положај и обасу га многим

поклонима. Учини га поглаваром над целом покрајином Вавилон и главним старешином свих вавилонских мудраца.⁴⁹ Али Данило замоли цара да одреди Шадреха, Мешаха и Аведнега да воде послове покрајине Вавилон, а он сам остаде на царском двору.

Златни кип и ужарена пећ

З Цар Навуходоносор направи златан кип шездесет лаката висок и шест лаката широк* и постави га у равници Дури у покрајини Вавилон.² Он онда позва све сатрапе, управитеље, начелнике, саветнике, ризничаре, више и ниже судије и све друге званичнике покрајина да дођу на освештање кипа који је поставио.

³ Сви сатрапи, управитељи, начелници, саветници, ризничари, више и ниже судије и сви други званичници покрајина окупише се на освештању кипа који је цар Навуходоносор поставио и стадоше пред њега.⁴ Тада гласник гласно објави: »Народи, народности и људи свих језика, ово вам се наређује:⁵ чим чујете звук рога, фруле, цитре, лире, харфе, гајди или било ког другог музичког инструмента, падните на земљу и поклоните се златном кипу који је поставио цар Навуходоносор.⁶ Ко не падне и не поклони се, одмах ће бити бачен у ужарену пећ.«

⁷ И тако су, кад би чули звук рога, фруле, цитре, харфе, лире, гајди или било ког другог музичког инструмента, сви народи, народности и људи свих језика падали на земљу и клањали се златном кипу који је поставио цар Навуходоносор.

⁸ У то време, звездознанци дођоше и оптужише Јудеје.

⁹ Они рекоше цару Навуходоносору: »Жив био довека, царе!¹⁰ Ти си, царе, издао наредбу да свако ко зачује звук рога, фруле, цитре, харфе, лире, гајди или било ког другог музичког инструмента падне и поклони се златном кипу,¹¹ а да свако ко не падне и не поклони се кипу буде бачен у ужарену пећ.¹² Али неки Јудеји, они које си одредио да воде послове покрајине Вавилон – Шадрех, Мешах и Аведнега – не маре за тебе, царе. Они нити служе твојим боговима, нити се клањају златном кипу који си поставио.«

¹³ Тада Навуходоносор, силно бесан, позва Шадреха, Мешаха и Аведнега, па их доведоше пред цара.

¹⁴ Навуходоносор их упита: »Шадраше, Мешаше и Аведнега, је ли истина да ви не служите мојим боговима и да се не клањате златном кипу који сам поставио?¹⁵ Да ли сте спремни, када зачујете звук рога, фруле, цитре, харфе, лире, гајди или било ког другог музичког инструмента, да сместа паднете и поклоните се кипу који сам начинио? Ако му се не поклоните, бићете сместа бачени у ужарену пећ. И који бог вас тада може избавити из мојих руку?«

¹⁶ Шадрех, Мешах и Аведнега одговорише цару: »Не морамо да се у овоме бранимо пред тобом, Навуходоносоре.¹⁷ Јер, ако нас баце у ужарену пећ, Бог коме служимо може да нас спасе од ње и он ће нас избавити из твоје руке.¹⁸ Али, ако он то и не учини, царе, знај да ми нећемо да служимо твојим боговима ни да се клањамо златном кипу који си поставио.«

*3:1 шездесет ... широк 27 метара висок и 2,7 метара широк.

¹⁹ На то се Навуходоносор толико разбесне на Шадраха, Мешаха и Аведнега да му се лице изобличи. Он нареди да се пећ ужари седам пута јаче него обично, ²⁰ па заповеди најјачим ратницима из своје војске да вежу Шадраха, Мешаха и Аведнега и баце их у ужарену пећ. ²¹ Тако их везаше, па их онако у огртачима, кошуљама, турбанима и другој одећи бацише у ужарену пећ. ²² Пошто је царева наредба била хитна, а пећ прекомерно ужарена, пламен уби стражаре који су до пећи одвели Шадраха, Мешаха и Аведнега. ²³ А њих тројица, чврсто везани, падоше у ужарену пећ.

²⁴ Тада се Навуходоносор запрепасти, па брзо устаде и упита своје саветнике: »Зар нисмо бацили у пећ само тројицу везаних људи?«

Они одговорише: »Тако је, царе.«

²⁵ А он рече: »Али, ево, ја видим четворицу како одвезани шетају по огњу, и није им ништа! А четврти изгледа као Божији син!«

²⁶ Тада Навуходоносор приђе отвору ужарене пећи и повика: »Шадраше, Мешаше и Аведнего, слуге Бога Свевишњег, изађите и дођите овамо!«

И Шадрах, Мешах и Аведнего изађоше из огња. ²⁷ Сви сатрапи, управитељи, начелници и цареви саветници окупише се око њих и видеше да ватра није наудила њиховом телу, да им ни коса на глави није опрљена ни одећа прогорена. Нису чак ни мирисали на ватру.

²⁸ Навуходоносор рече: »Благословен Бог Шадраха, Мешаха и Аведнега, који је послао свога анђела да избави своје слуге. Они су се уздали у њега и одбили цареву наредбу, предајући своје тело смрти радије него да служе или се

поклоне другом богу осим своје Богу. ²⁹ Стога наређујем да ко год из неког народа, народности или језика увреди Шадраховог, Мешаховог и Аведнеговог Бога буде исечен на комаде и да му се кућа претвори у гомилу крша. Јер, нема ниједног другог Бога који може овако да избави.«

³⁰ После тога, цар постави Шадраха, Мешаха и Аведнега на још више положаје у покрајини Вавилон.

Навуходоносоров сан о дрвету

4 Цар Навуходоносор, људима свих народа, народности и језика, који живе на целом свету:

Мир вам у изобиљу!

² Мило ми је што могу да вам испричам о знамењима и чудима која ми је показао Свевишњи Бог.

³ Како су велика његова знамења! Како су силна његова чуда!

Његово царство је вечно царство, његова власт кроз сва поколења!

⁴ Ја, Навуходоносор, мирно сам живео у својој кући и у благостању у својој палати ⁵ када сам сањао сан који ме уплашио. Док сам лежао на својој постељи, престравиле су ме слике и виђења која су ми прошла кроз главу. ⁶ Стога сам заповедио да пред мене доведу све вавилонске мудраце, да ми они протумаче тај сан. ⁷ Када су чаробњаци, врачеве, звездознанци и гатаоци стигли, испричао сам им шта сам сањао, али они нису умели да ми то протумаче. ⁸ На крају пред мене дође Данило, који се, по мом богу, зове и Валтасар и у коме је дух светих богова, и ја му испричах свој сан:

⁹ »Валтасаре, старешино чаробњакâ, знам да је у теби

дух светих богова и да за тебе ниједна тајна није претешка. Ево шта сам видео у сну – кажи ми шта то значи. ¹⁰Ово су виђења која су ми прошла кроз главу док сам лежао на својој постељи: Погледах, а кад тамо – усред земље дрво, силно високо. ¹¹Дрво порасте велико и снажно и високо до неба, тако да се видело до краја земље. ¹²Лишће му је било лепо, плодови обилни. На њему је било хране за све. Дивље животиње су под њим налазиле хлад, птице се гнездиле у његовим гранама и сва створења се хранила од њега.

¹³»Док сам на својој постељи гледао ова виђења у својој глави, погледах, а кад тамо – свети стражар силази са неба ¹⁴и силним гласом виче: „Посетите дрво и окрешите му гране! Почупајте му лишће и разбацајте плодове! Нека се разбеже животиње испод њега и птице са његових грана! ¹⁵Али његов пањ са корењем оставите у земљи, у оковима од гвожђа и бронзе, у пољској трави! Нека га кваси роса са неба и нека живи међу животињама и биљем. ¹⁶Нека му се људски ум промени и нека му се да животињски ум, све док не прође седам временâ*.

¹⁷»Ову одлуку објављују стражари, ову пресуду износе свети, да би живи знали да Свевишњи влада над људским царствима и даје их коме он хоће и над њима поставља најнезнатијега међу људима.

¹⁸»То је сан који сам сањао, ја, цар Навуходносор. Сада ми ти,

Валтасаре, кажи шта он значи, јер нико од мудраца у мом царству није умео да ми га протумачи. Али ти можеш, јер је у теби дух светих богова.»

Данило тумачи царев сан о дрвету

¹⁹Данило, који се зове и Валтасар, остаде начас силно сметен, уплашен оним о чему је размишљао.

А цар рече: »Валтасаре, нека те не плаши овај сан или његово значење.«

Тада Валтасар одговори: »Господару, да се бар овај сан односи на твоје непријатеље, а његово значење на твоје душмане. ²⁰Дрво које си видео, које је израсло велико и снажно и до неба високо, тако да се видело све до краја земље, ²¹чије је лишће лепо и плодови обилни, на коме има хране за све и под којим бораве дивље животиње, а у гранама му се гнезде птице – ²²то дрво си ти, царе! Постао си велик и снажан. Толико велик си порастао да си досегао до неба, а твоја власт досеже до краја земље. ²³Ти си, царе, видео стражара, светога, како силази са неба и каже: „Посетите дрво и уништите га, али оставите његов пањ са корењем у земљи, у оковима од гвожђа и бронзе, у пољској трави. Нека га кваси роса са неба и нека живи међу дивљим животињама док му не прође седам временâ.“ ²⁴Ево значења, царе. Свевишњи је одредио да ово снађе мога господара цара: ²⁵Отераће те од људи, па ћеш живети међу дивљим животињама. Као говедо ћеш јести траву и квасиће те роса са неба. Проћи ће седам временâ док не спознаш да Свевишњи влада над људским царствима и даје их коме

* 4:16 *временâ* Највероватније: година; исто и у 23, 25. и 32. стиху.

он хоће. ²⁶А што се тиче заповести да се остави пањ са корењем, то значи да ће ти царство бити враћено када спознаш да Небеса владају. ²⁷Зато, царе, молим те прихвати мој савет: ослободи се својих греха праведношћу, а своје искварености милошћу према сиромасима, па ће се твоје благостање наставити.«

Испуњење царевог сна о дрвету

²⁸И све се то догодило цару Навуходоносору.

²⁹Дванаест месеци касније, док се шетао по крову царске палате у Вавилону, ³⁰цар рече: »Зар није велик Вавилон, који сам ја изградио својом силном моћи, да ми буде царски дом, на славу мога величанства!«

³¹Док је он још изговарао ове речи, зачу се глас са неба: »Царе Навуходоносоре, чуј ово: Одузима ти се царство. ³²Бићеш отеран од људи и живећеш са дивљим животињама. Као говедо ћеш јести траву. Проћи ће седам временâ док не спознаш да Свевишњи влада над људским царствима и даје их коме он хоће.«

³³И сместа се испуни све што је речено о Навуходоносору. Отераше га од људи и јео је траву као говедо. Тело му је квасила роса са неба док му коса није порасла као орлово перје, а нокти као птичје канце.

³⁴»Када је прошло речено време, ја, Навуходоносор, подигох поглед ка небу и разум ми се поврати, па благослових Свевишњег и дадох хвалу и част Ономе који је довека жив. Његова власт је вечна власт и његово царство кроз сва поколења! ³⁵Сви житељи земље су као ништа! Он чини како му драго са небеском

војском и житељима земље. Нико не може да задржи његову руку ни да му каже: »Шта то радиш?«

³⁶»Чим ми се повратио разум, вратише ми част и сјај на славу мога царства. Моји саветници и племићи ме потражише, и ја се поново учврстих у своме царству и постадох још већи него пре. ³⁷Сада ја, Навуходоносор, хвалим, величам и славим Цара неба, јер су сва његова дела истинита и сви његови поступци праведни, и он може да понизи охолое.«

Натпис на зиду

5 Цар Валтасар приреди велику гозбу за хиљаду својих племића, па је с њима пио вино. ²Док је пио вино, заповеди да се донесу златне и сребрне посуде које је његов отац*, цар Навуходоносор, био узео из Храма у Јерусалиму, па да из њих пију он, његови племићи, његове жене и његове наложнице. ³Тако донеше златне посуде узете из Божијег храма у Јерусалиму, па су цар, његови племићи, његове жене и његове наложнице пили из њих.

⁴Док су пили вино, хвалили су богове од злата, сребра, бронзе, гвожђа, дрвета и камена. ⁵Тада се одједном појавише прсти људске руке и почеше да пишу по малтерисаном зиду царске палате близу великог свећњака. Цар виде руку која је писала, ⁶и лице му пребледе и мисли га узнемирише. Зглобови у куковима му попустише, а колена почеше да му клецају. ⁷Он повика да се доведу чаробњаци, звездознанци и гатаоци, па рече вавилонским мудрацима: »Јо прочита ово што пише и каже ми шта

***5:2 отац** Ова реч на арамејском може да значи и »предак« или »претходник«; исто и у 11,13. и 18. стиху.

значи, биће обучен у пурпур, око врата ће му ставити златан ланац и биће трећи по владарском положају у царству.»

⁸Тада сви мудраци дођоше пред цара, али ниједан није умео да прочита шта пише ни да каже цару шта то значи. ⁹Цар Валтасар се још више уплаши и пребледе, а његови племићи се збунише.

¹⁰А царица је чула буку коју су дигли цар и његови племићи, па уђе у гозбену дворану и рече: »Жив био довека, царе! Не узнемиравај се и не буди тако блед. ¹¹У твој царству има један човек у коме је дух светих богова. За време владавине твога оца показало се да је оштроуман и обдарен памећу и мудрошћу као богови. Њега је твој отац, цар Навуходоносор, поставио за старешину чаробњака, врачева, звездознанаца и гаталаца. ¹²Показало се да тај Данило, кога је твој отац назвао Валтасар, има изузетне способности, знање и памет и вештину да тумачи снове, одгонета загонетке и решава замршене случајеве. Нека га позову, и он ће ти рећи шта ово значи.»

¹³Тако Данила доведоше пред цара, који га упита: »Јеси ли ти Данило, један од јудејских изгнанника које је мој отац, цар, довео из Јудеје? ¹⁴Чуо сам за тебе да је у теби дух богова и да си оштроуман и паметан и да поседујеш изузетну мудрост. ¹⁵Довели су пред мене мудраце и врачеве да прочитају ово што пише и да ми кажу шта значи, али они нису умели да ми објасне ни једну једину реч. ¹⁶Чуо сам да умеш да тумачиш и решаваш замршене случајеве. Ако успеш да прочиташ ово што пише и

кажеш ми шта значи, обући ће те у пурпур, око врата ће ти ставити златан ланац и бићеш трећи по владарском положају у царству.»

¹⁷Тада Данило одговори цару: »Задржи за себе своје поклоне, а своје награде дај неком другом. А ја ћу цару прочитати ово што пише и рећи му шта значи.

¹⁸»Царе, Свевишњи Бог је твоме оцу Навуходоносору дао царство, велику моћ, славу и част. ¹⁹Због велике моћи коју му је Бог дао, бојали су га се људи свих народа, народности и језика и дрхтали пред њим, јер је могао да убије кога је хтео или да поштеди живот коме је хтео, да уздигне или да понизи кога је хтео. ²⁰Али, када је постао бахат и окорео од охолости, уклоњен је са свога царског престола и одузета му је слава. ²¹Отеран је од људи и дат му је ум животиње. Живео је међу дивљим магарцима и јео траву као говедо, а тело му је квасила роса са неба све док није спознао да Свевишњи Бог влада над људским царством и поставља над њим кога он хоће.

²²»А ти се, Валтасаре, његов сине*, ниси понизио, иако си све то знао, ²³него си се дигао против Господара неба. Наредио си да ти се донесу судови из његовог Храма, па сте ти, твоји племићи, твоје жене и наложнице пили вино из њих. Хвалио си богове од сребра и злата, бронзе и гвожђа, дрвета и камена, који не виде, не чују и не разумеју. А Богу у чијим је рукама цео твој живот и све што чиниш ниси указао част. ²⁴Зато је он послао руку која је написала овај натпис. ²⁵Ово је натпис који је написан:

МЕНЕ, МЕНЕ, ТЕКЕЛ УФАРСИН.

*5:22 *сине* Ова реч на арамејском може да значи и »потомче« или »наследничек«.

²⁶»А ево шта те речи значе:

Мене: Бог је одбројао дане твом царству и учинио му крај.

²⁷*Текел:* Измерен си на ваги и показало се да си сувише лак.

²⁸*Перес:* Твоје царство је подељено и дато Међанима и Персијанцима.«

²⁹Тада Валтасар издаде заповест, и Данила обукоше у пурпур, око врата му ставише златан ланац и прогласише га за трећег по владарском положају у царству.

³⁰Те исте ноћи убише Валтасара, цара Халдејаца, ³¹а царство преузе Дарије Међанин, који је имао шездесет две године.

Данило у лављој јами

6 Дарије одлучи да постави сто двадесет сатрапа да владају над целим царством ²и три надгледника, од којих је један био Данило, којима ће сатрапи полагати рачун, да цар не би трпео штету. ³А Данило се својим изузетним способностима толико истицао међу осталим надгледницима и сатрапима да цар науми да га постави над целим царством. ⁴Због тога надгледници и сатрапи почеше да траже нешто против Данила у вези са царством, али нису могли. Не нађоше му никакву замерку, јер је Данило био поуздан, а нимало покварен или немаран.

⁵Они рекоше: »Нећемо наћи ништа против овог Данила, осим ако не нађемо нешто у вези са законом његовог бога.«

⁶Стога надгледници и сатрапи одоше заједно пред цара и рекоше: »Царе Дарије, жив био довека! ⁷Сви надгледници царства, управитељи, сатрапи, саветници и начелници сложили су се да би требало да цар изда указ, који ће се строго

примењивати, да се свако ко се следећих тридесет дана буде молио било ком богу или човеку осим теби, царе, баци у лављу јаму. ⁸Зато, царе, издај и потпиши ову наредбу, да буде непромењива, у складу са законима Међана и Персијанаца, који су непромењиви.«

⁹И цар Дарије потписа наредбу.

¹⁰Када је сазнао да је ова наредба објављена, Данило оде кући, у своју горњу собу, чији су прозори гледали према Јерусалиму. Три пута сваког дана он се на коленима молио и захваљивао своме Богу, као што је чинио и до тада. ¹¹Они људи дођоше заједно и затекоше Данила како се моли Богу и тражи његову милост, ¹²па одоше цару и рекоше му: »Зар ти ниси потписао наредбу да се свако ко се у следећих тридесет дана буде молио било ком богу или човеку осим теби, царе, баци у лављу јаму?«

Цар одговори: »То је истина. У складу са законима Међана и Персијанаца, који су непромењиви.«

¹³Тада они рекоше цару: »Данило, један од изгнаника из Јудеје, не мари ни за тебе, царе, ни за наредбу коју си потписао. И даље се моли три пута дневно.«

¹⁴Када је цар то чуо, веома се узнемири и чврсто одлучи да спасе Данила, па се све до заласка сунца трудио не би ли га како избавио. ¹⁵Тада они људи опет заједно дођоше цару, па су говорили с њим о царској наредби: »Ти, царе, знаш да се по закону Међана и Персијанаца ниједна наредба или указ који цар изда не може мењати.«

¹⁶Тада цар издаде налог, па Данила доведоше и бацише у лављу јаму.

Цар рече Данилу: »Нека те спасе твој Бог, коме непрестано служиш!«

¹⁷ Донеше један камен и поставише га на отвор јаме, а цар га запечати својим печатним прстеном и печатним прстеновима својих племића, тако да за Данила није било излаза. ¹⁸ Потом цар оде у своју палату и проведе ноћ без јела и друштва, а није могао ни да заспи.

¹⁹ Цар устаде са првим зрацима зоре и пожури до лавље јаме. ²⁰ Када је дошао близу јаме, жалобним гласом позва Данила: »Данило, слуго Бога живог, да ли је твој Бог, коме непрестано служиш, могао да те спасе од лавова?«

²¹ А Данило одговори цару: »Жив био довека, царе! ²² Мој Бог је послао свога анђела и затворио чељусту лавовима, да ми не науде, јер сам недужан пред њим. А ни пред тобом, царе, нисам учинио никакво зло.«

²³ Цар се силно обрадова, па нареди да Данила извуку из јаме. А када су га извукли, не нађоше на њему ниједну рану, јер се уздао у свога Бога.

²⁴ Тада цар нареди да доведу оне људе који су оптужили Данила и баце их у јаму, заједно са њиховим женама и децом. Они само што дотакоше дно јаме, а лавови их савладаше и смрвише им све кости.

²⁵ Цар Дарије написа свим народима, народностима и људима свих језика који су живели у целој земљи:

»Мир вам у изобиљу!

²⁶ »Наређујем да људи у свим покрајинама мога царства дрхте од страха од Даниловог Бога. Јер, он је живи Бог и остаје довека. Његово царство неће пропасти, његовој власти нема краја. ²⁷ Он спасава и избавља, чини знамења и чуда на небу и на земљи. Он је Данила спасао од лавова.«

²⁸ Тако је Данило имао успеха у царству Дарија Међанина и царству Кира Персијанца.

Данилов сан о четири звери

7 Прве године владавине Валтасара, цара Вавилона, Данило је сањао сан и виђења су му пролазила кроз главу док је лежао на својој постељи. Он одмах сажето записа шта је сањао.

² Овако рече: »Ноћу, у виђењу, погледах, а кад тамо – четири небеска ветра узбуркаше велико море! ³ Тада из мора изађоше четири велике звери, свака другачија од осталих. ⁴ Прва је била као лав и имала је орловска крила. Док сам је гледао, ишчупаше јој се крила и она би подигнута са земље тако да је стајала на ногама као човек. А даде јој се и људски ум. ⁵ Онда видех другу звер. Била је као медвед и била је постављена на бок, а у чељустима је, међу зубима, имала три ребра. Њој рекоше: »Устани и наждери се меса.«

⁶ »После тога погледах, а кад тамо – још једна звер! Била је као леопард, а на леђима је имала четири крила, као птичја. Имала је четири главе и била јој је дата власт.

⁷ »После тога погледах опет у свом ноћном виђењу, а кад тамо – четврта звер! Била је страшна, ужасна и веома моћна и имала је велике гвоздене зубе. Прождирала је своје жртве, мрвећи их, и газила ногама све што би преостало. Била је различита од свих пређашњих звери, а имала је десет рогова. ⁸ Док сам размишљао о њеним роговима, а кад тамо – један мали рог израсте међу њима, а три од пређашњих рогова ишчупаше се пред њим. Овај рог је имао очи као људске и уста која су хвалисаво говорила.

⁹»Док сам то гледао, поставише престоле и Прадавни седе. Одећа му је била бела као снег, коса на глави као чиста вуна. Престо су му били пламенови, а његови точкови распаљени огањ. ¹⁰Пред њим је извијала и текла огњена река. Хиљаде хиљада су му служиле, миријаде миријада* стајале су пред њим. Суд поче да заседа и књиге се отворише.

¹¹»И даље сам гледао ону звер због хвалисавих речи које је мали рог изговарао, и док сам гледао, звер убише и њено тело уништише и бацише у пламтећи огањ. ¹²Осталим зверима одузеше власт, али их пустише да живе још неко време.

¹³»Погледах опет у свом ноћном виђењу, а кад тамо – један као Син човечији† долази на небеским облацима! Он приђе Прадавноме, па га доведоше пред њега. ¹⁴Њему би дата власт, слава и царство. Служиће му сви народи, народности и језици. Његова власт је вечна власт, а његово царство неће никад бити уништено.«

Тумачење сна

¹⁵»Ја, Данило, силно се потресох у духу, а виђења у мојој глави узнемирише ме. ¹⁶Приђох једноме који је тамо стајао и замолих га да ми каже право значење свега овог. И он ми рече и обзнани шта то значи: ¹⁷»Оне четири велике звери четири су цара који ће се уздићи на земљи. ¹⁸Али, свети Свевишњег преузеће царство и оно ће бити њихово довека – заувек и довека.«

¹⁹»Затим хтедох да сазнам истину о четвртој звери, која

је била различита од других и најужаснија, са својим гвозденим зубима и бронзаним канџама, која је прождирала своје жртве, мрвећи их, и газила ногама све што би преостало. ²⁰Хтео сам да сазнам и шта значи оних десет рогова на њеној глави и онај рог који је израстао, пред којим су три рога пала – рог са очима и устима која су хвалисаво говорила, и који је изгледао силнији од осталих рогова. ²¹Док сам гледао, тај рог је ратовао против светих и побеђивао их ²²све док Прадавни није дошао и пресудио у корист светих Свевишњег и док није дошло време да свети преузму царство.

²³»Он овако рече: Четврта звер је четврто царство које ће се појавити на земљи. Оно ће бити различито од свих осталих царстава и прождреће целу земљу, згазити је и смрвити. ²⁴Њених десет рогова десет је царева који ће доћи из тог царства. После њих ће се појавити цар који ће бити различит од ових пре њега и покориће три цара. ²⁵Говориће против Свевишњег, тлачити његове свете и хтети да промени утврђена времена и законе. Свети ће бити предати у његове руке на једно време, два времена и пола времена. ²⁶Али, суд ће заседати и одузети му власт, уништити је и затрти довека‡. ²⁷Тада ће царство и власт и слава свих царстава под небом бити дати светима – народу Свевишњег. Његово царство је вечно и сви владари ће му служити и покоравати му се.‘

²⁸»Овде је крај извештаја. Ја, Данило, силно се потресох због

*7:10 *миријаде миријада* То јест: десетине хиљада десетина хиљада.

†7:13 *Син човечији* Овај израз на арамејском може да значи и »људско биће«.

‡7:26 *довека* Ова реч на арамејском може да значи и »докраја«.

својих мисли и пребледех, али све то задржах за себе.«

Данилово виђење о овну и јарцу

8 »Треће године владавине цара Валтасара, ја, Данило, имао сам још једно виђење после оног које сам имао раније. ²У том виђењу видех себе у тврђави града Сузе, у покрајини Елам, и у виђењу сам био крај прокопа Улаја. ³Подигох поглед, а кад тамо – ован стоји крај прокопа. Имао је два рога, оба дугачка, али је један био дужи од другог, а израстао је касније. ⁴Видех овна како боде на запад, на север и на југ. Ниједна животиња није могла да му се одупре ни да се отргне од његове власти. Радио је шта год је хтео и осилио се.

⁵Док сам размишљао о томе, а оно – са запада дође јарац. Прешао је преко целе земље не додирујући тле, а међу очима је имао силан рог. ⁶Он стиже до дворогог овна ког сам видео како стоји крај прокопа и свом жестином јурну на њега. ⁷Видех како дође до овна и бесно навали на њега, удари га и поломи му оба рога. Ован није имао снаге да му се одупре, па га јарац обори на земљу и изгази. И нико није могао да избави овна из јарчеве власти.

⁸»Јарац постаде веома силан, али када је био на врхунцу моћи, поломи му се онај велики рог, а место њега четири силна рога израсташе према све четири стране света*. ⁹Из једног од њих израсте мали рог, који силно порасте према југу и према истоку, према Лепој земљи†. ¹⁰Он порасте све до небеске војске и баци неке од њих и неке звезде на земљу и изгази их. ¹¹Постави се као да је велик

исто колико и Заповедник небеске војске, одузе му свакодневну жртву и разори његово светилиште. ¹²Војска и свакодневна жртва дате су му у побуну. Он обори истину на земљу и би успешан у свему што је чинио.

¹³»Тада чух једног светога како говори, а један други свети га упита: „Докле ће трајати све ово из овог виђења о свакодневној жртви, о побуни која пустоши и о гажењу светилишта и војске?“

¹⁴»Он ми рече: „Још две хиљаде триста вечери и јутара, па ће светилиште бити освештано.“«

Тумачење виђења о овну и јарцу

¹⁵»Док сам ја, Данило, гледао ово виђење и покушавао да га разумем, а оно – пред мене стаде неко као човек.

¹⁶»Зачух људски глас са прокопа Улаја како довикује: „Гаврило, објасни овоме виђење!“

¹⁷»Тако онај дође до места где сам стајао. А док је прилазио, обузе ме страх и ја падох ничице.

»Он ми рече: „Сине човечији, схвати да је ово виђење за време краја.“

¹⁸»А док ми је он говорио, ја сам био у дубоком сну, лицем према земљи.

»Он ме дотаче и подиже на ноге, ¹⁹па рече: „Ево, рећи ћу ти шта ће се догодити касније, у време срцбе, јер ће крај бити у одређено време. ²⁰Двороги ован кога си видео представља царева Медије и Персије. ²¹Рутави јарац је цар Грчке, а онај велики рог међу његовим очима је први цар. ²²Четири рога која су израсла на месту оног поломљеног рога представљају четири царства која ће настати из његовог народа, али неће имати његову снагу.

*8:8 *четири стране света* Дословно: четири небеска ветра.

†8:9 *Лепој земљи* Вероватно: Израелу.

²³Пред крај њиховог царства, када се ти бунтовници потпуно изопаче, појавиће се један окрутан цар, вешт у сплеткама. ²⁴Постаће силно моћан, али не својом снагом. Изаваће запањујуће уништење и успевати у свему што предузме. Уништиће моћне и свети народ. ²⁵Својом лукавошћу учиниће да превара напредује. Узохолиће се и уништити многе у време мира, а супротставиће се и Кнезу над кнежевима. Али биће скршен, и то не људском руком.

²⁶»Ово виђење о вечерима и јутрима које ти је дато истинито је. Али ти га запечати, јер је оно за далеку будућност.«

²⁷»Ја, Данило, занемоћах, па сам био болестан неколико дана. Потом устадох и наставих да обављам послове за цара. Оно виђење ме је сасвим збунило и нисам га разумео.«

Данилова молитва

9»Прве године владавине Дарија сина Ксерксовог, пореклом Међанина, који је био владар Халдејског царства, ²ја, Данило, увидех из Писама, из речи ГОСПОДЊЕ која је дошла пророку Јеремији, да ће Јерусалим лежати опустошен седамдесет година. ³Стога се обратих Господу Богу молитвама и молбама, постећи у кострети и пепелу. ⁴Молио сам се ГОСПОДУ, своме Богу, признајући:

»Господе, велики и страшни Боже, који се држиш свог Савеза љубави с онима који те воле и држе се твојих заповести:

⁵»Грешили смо и понашали се покварено, били смо опаки, бунили се и окренули се од твојих заповести и законâ.

⁶Нисмо слушали твоје слуге, пророке, који су у твоје име

говорили нашим царевима, поглаварима, праоцима и свему народу земље.

⁷»Твоја је, Господе, праведност, а на нама је данас срамота – на Јудејима, Јерусалимљанима и на целом Израелу, близу и далеко, у свим земљама у које си их отерао зато што су ти били неверни.

⁸»ГОСПОДЕ, срамота је на нама и нашим царевима, поглаварима и праоцима, јер смо згрешили против тебе.

⁹»Господ, наш Бог, милостив је и опрашта, иако смо се побунили против њега ¹⁰и нисмо слушали ГОСПОДА, Бога, ни држали се законâ које нам је дао преко својих слугу пророка. ¹¹Сав Израел је прекршио твој Закон и окренуо се од тебе, не слушајући те. Зато су се на нас излила проклетства и осуда изречена уз заклетву, записани у закону Мојсија, слуге Божијег, јер смо згрешили против Бога.

¹²»Он је испунио оно што је рекао да ће учинити против нас и наших владара наваливши на нас велику несрећу – под небом се никад није догодило то што се догодило у Јерусалиму. ¹³Баш као што је записано у Мојсијевом закону, дошла је на нас сва ова несрећа, али ми нисмо потражили наклоност ГОСПОДА, нашега Бога, окренувши се од наших греха и приклонивши се твојој истини. ¹⁴А ГОСПОД је бдео над несрећом и навалио ју је на нас, јер је ГОСПОД, наш Бог, праведан у свему што чини – а ми га нисмо слушали.

¹⁵»А сада, Господе Боже наш, који си моћном руком извео

свој народ из Египта и тако стекао Име које траје до дана данашњег, ми смо згрешили и били опаки. ¹⁶ Господе, по свој својој праведности, одврати свој гнев и срџбу од Јерусалима, свога града, свога светог брда. Наши греси и злодела наших праотаца учинили су да Јерусалим и твој народ буду ругло свима који нас окружују.

¹⁷ »Сада, Господе, саслушај молитве свога слуге и његове молбе за милост. Својим лицем обасјај опустошено светилиште, себе ради, Господе. ¹⁸ Саслушај ме, Боже мој, отвори очи и погледај нашу пустош и град који се зове твојим Именом. Не молимо те зато што смо праведни, већ због твоје велике самилости.

¹⁹ »Господе, чуј!

Господе, опрости!

Господе, саслушај и учини!

Себе ради, Боже мој, не оклевај,

јер се твој град и твој народ зову твојим Именом.«

Седамдесет седмица

²⁰ »Док сам још ово говорио, молећи се и признајући своје грехе и грехе свога народа, Израела, износећи своју молбу за милост ГОСПОДУ, своме Богу, за његово свето брдо, ²¹ док сам, дакле, још говорио молећи се, Гаврило, човек кога сам био видео у оном првом виђењу, долете до мене у брзом лету и дотаче ме у време вечерње жртве.

²² »Он ме поучи, рекавши: Данило, дошао сам да ти дам разборитости и

умности. ²³ Чим си почео да се молиш, стигао је одговор, и ја сам дошао да ти га објавим, јер си Божији миљеник. Стога размисли о поруци и схвати виђење:

²⁴ »Седамдесет седмица одређено је твоме народу и твоме светом граду да се оконча преступ, да се докрајчи грех, да се изврши помирење за злодела, да се уведу вечна праведност, да се запечате виђења и пророци и да се помаже Свети над светима*.

²⁵ »Знај и разумеј: од када буде издата заповест да се обнови и изгради Јерусалим до Помазаника, Владара, проћи ће седам седмица и шездесет две седмице. Биће поново изграђен са тргом и опкопом, али у време невоље. ²⁶ А после шездесет две седмице, Помазаник ће бити погубљен и неће имати ништа. Народ владара који ће доћи уништиће град и светилиште. Крај ће доћи као потоп: до краја рата одређено је пустошење. ²⁷ Он ће склопити савез са многима за једну седмицу, а половином те седмице окончаће жртве и приносе. На врху Храма биће грозота пустошења док се крај који је одређен не обори на пустошника.«

Данилово виђење о човеку

10 Треће године владавине Кира, цара Персије, Данилу, који се звао и Валтасар, би објављена порука. Порука је била истинита, али било ју је веома тешко разумети†. Разумевање поруке дође му у виђењу.

² »Ја, Данило, био сам тада три седмице у жалости. ³ Нисам јео бирана јела, нисам окусио ни меса ни

*9:24 *Свети над светима* Овај израз на хебрејском може да значи и »светиња над светињама«.

†10:1 *али било ју је веома тешко разумети* Овај текст на хебрејском може да значи и »а била је о великом рату«.

вина и нисам се мазао уљем док не прођоше те три седмице. ⁴Двадесет четвртог дана првог месеца, док сам био на обали велике реке Тигар, ⁵подигох поглед, а кад тамо – човек обучен у ланену одећу, а око струка му појас од најчистијег злата! ⁶Тело му је било као хризолит, лице као муња, очи као горуће бакље, руке и ноге као углачана бронза, а глас као жамор мноштва. ⁷Само сам ја, Данило, гледао ово виђење. Људи који су били са мном нису га видели, али их обузе силан страх, па побегоше и сакрише се.

⁸»Тако сам остао сâм и гледао ово велико виђење. Снага ме остави, лице ми насмрт пребледе и осетих се беспомоћно. ⁹Тада га чух како говори и, кад га чух, онесвестих се и падох ничице.

¹⁰»Онда ме дотаче рука и подиже ме на дрхтава колена и руке.

¹¹»Он ми рече: „Данило, Божији миљениче, добро пази на речи које ћу ти говорити и усправи се, јер сам сада послат теби.“

»Када ми је то рекао, устадох дрхтећи.

¹²»Он ми рече: „Не бој се, Данило. Од првог дана када си одлучио да разумеш и да се понизиш пред својим Богом, твоје речи су услышене и ја сам дошао због њих. ¹³Али, заповедник персијског царства опирао ми се двадесет један дан. Тада ми је Михаило, један од главних заповедника, прискочио у помоћ, јер сам био остао сâм против цара Персије, ¹⁴а ја дођох да ти објасним шта ће се догодити твојему народу у последња времена, јер ово је виђење за дане који тек треба да дођу.“

¹⁵»Када је он то изговорио, ја оборих поглед ка земљи и занемех.

¹⁶»Тада ми онај који је изгледао као човек додирну усне, па ја отворих уста и почех да говорим.

»Рекох ономе који је стајао преда мном: „Господару, обузела ме је тескоба због овог виђења и занемоћао сам. ¹⁷Како да онда ја, твој слуга, разговарам с тобом, господару? Снага ме је оставила и једва дишем.“

¹⁸»Тада ме онај који је изгледао као човек дотаче и оснажи, ¹⁹па рече: „Не бој се, Божији миљениче. Мир с тобом. Буди јак. Буди храбар.“

»Када ми је то рекао, снага ми се поврати, па рекох: „Говори, господару, јер си ме оснажио.“

²⁰»А он рече: „Знаш ли зашто сам дошао к теби? Сада ћу се вратити да се борим против заповедника Персије, а када ја одем, доћи ће заповедник Грчке. ²¹Али, прво ћу ти рећи шта је записано у Књизи истине. Нема никога ко ме подржава против ових, осим Михаила, вашег заповедника.

11 »Уз њега сам прве године владавине Дарија Међанина стајао да га охрабрим и оснажим.«

Цар Југа и цар Севера

²»А сада ћу ти открити истину: Још три цара ће се појавити у Персији, а онда четврти, који ће бити богатији од свих осталих. Када због свога богатства стекне силну моћ, све ће подићи против грчког царства. ³Тада ће се појавити моћан цар, који ће владати великом силом и чинити како му драго. ⁴На врхунцу његове моћи његово царство ће се распасти и разделити на четири стране света*.

* 11:4 на четири стране света Дословно: на четири небеска ветра.

Али оно неће припасти његовим потомцима и неће бити онако моћно као за његове владавине, јер ће његово царство бити ишчупано и дато другима.

⁵»Цар Југа ће постати моћан, али један од његових заповедника постаће још моћнији од њега и својом великом моћи владати својим царством. ⁶После неколико година, њих двојица ће склопити савез. Кћи цара Југа доћи ће цару Севера да склопе споразум, али тиме неће сачувати своју моћ, а ни он ни његова моћ неће потрајати. У то време ће бити предати она, њена пратња, њен отац* и онај који ју је подржавао.

⁷»Тада ће се дићи један из њене лозе да заузме њено место. Он ће напасти војску цара Севера и продрети у његову тврђаву. Бориће се с њима и победити. ⁸Однеће у Египат као плен њихове богове, ливене ликове и драгоцене предмете од сребра и злата. Потом ће неколико година оставити цара Севера на миру.

⁹»Тада ће цар Севера напасти цара Југа, али ће се вратити у своју земљу.

¹⁰Онда ће се његови синови спремити за рат и окупити силну војску, која ће навалити незадрживо као потоп и продрети све до тврђаве цара Југа.

¹¹»Цар Југа ће побеснети и изаћи у бој против цара Севера, који ће подићи велику војску, али ће она бити поражена. ¹²А када та велика војска буде поражена, он ће се узохолити и убити много хиљада, али се неће одржати ¹³јер ће цар Севера окупити другу војску, већу од оне пређашње. После неколико година, напашће са

великом, добро опремљеном војском. ¹⁴У то време ће се многи дићи против цара Југа, а дићи ће се и неки насилници из твога народа, да се испуни ово виђење, али неће успети. ¹⁵Цар Севера ће доћи и подићи опсадни насип и освојити утврђени град. Снаге Југа неће моћи да се одупру, чак ни најбољи војници неће одолети. ¹⁶Нападач ће чинити шта год хоће и нико му се неће супротставити. Утврдиће се у Лепој земљи† и имати моћ да је уништи. ¹⁷Одлучиће да дође са свим снагама свога царства и склопиће савез са царем Југа и дати му једну своју кћер за жену, али његов наум‡ неће успети ни помоћи му.

¹⁸»Тада ће се окренути на земље уз обалу и заузети многе од њих. Али један заповедник ће окончати његову бахатост и извргнути га срамоти. ¹⁹Тада ће се окренути на тврђаве своје земље, али ће посрнути и пасти, и више га неће бити.

²⁰»Његов наследник ће послати порезника да би одржао сјај царства, али ће после кратког времена погинути, иако не у размирици или бици.

²¹»Наследиће га једна ништарија, недостојна царске части. Доћи ће у време мира и сплеткама задобити царство. ²²Силна војска биће отплављена и скршена пред њим заједно са владаром Савеза. ²³Када склопи споразум с њим, послужиће се преваром и доћи на власт са свега неколико људи. ²⁴Када се најбогатије покрајине буду осећале сигурно, провалиће у њих и урадити оно што ниједан од његових отаца ни

*11:6 *њен отац* Ова реч на хебрејском може да значи и »њено дете«.

†11:16 *Лепој земљи* Вероватно: Израелу.

‡11:17 *његов наум* Или: она.

праотаца није урадио. Својима ће делити отето, опљачкано и благо и смишљати како да освоји тврђаве, али само за неко време. ²⁵ Скупиће снагу и храброст и с великом војском напасти цара Југа. Цар Југа ће кренути у рат с великом и веома јаким војском, али неће моћи да се одбрани због сплетки које су сковали против њега. ²⁶ Скршиће га они који су јели за његовом трпезом. Његова војска биће савладана и многи ће пасти покошени. ²⁷ Тада ће ова два цара са злим побудама у срцу сести за исту трпезу и лагати један другог, али од тога им неће бити никакве користи, јер ће крај доћи у одређено време. ²⁸ Цар Севера ће се вратити у своју земљу са великим благом, али ће у срцу бити против светог Савеза. Учиниће оно што је наумио и онда ће се вратити у своју земљу.

²⁹ »У одређено време поново ће напасти Југ, али сада неће бити као први пут. ³⁰ Напашће га китимске лађе и он ће се уплашити. Стога ће се окренути и искалити свој бес на светом Савезу. Вратиће се и посаветовати се са онима који су оставили свети Савез. ³¹ Његова војска ће доћи и оскврнавити храмску тврђаву, укинути свакодневну жртву и поставити грозоту пустошења. ³² Ласкањем ће искварити оне који су прекршили Савез. Али они који познају свога Бога снажно ће му се одупрети.

³³ »Мудри људи у народу поучиће многе, иако ће неко време бити затирани мачем и огњем, сужањством и пљачком. ³⁴ Док буду затирани, биће им пружана мала помоћ, а многи ће им се неискрено придружити. ³⁵ Неки од мудрих биће убијени, да

се народ прекали, пречисти и очисти до времена краја, који ће доћи у одређено време.‘«

Охоли цар

³⁶ »Цар ће чинити како му се прохте. Уздизаће и величати самога себе изнад сваког бога и говорити грозне хуле против Бога над боговима. Имаће успеха све док се не наврши време срџбе, јер оно што је одређено мора да се догоди. ³⁷ Он неће марити ни за богове својих праотаца, ни за онога кога воле жене, ни за било ког другог бога, него ће самога себе узвисити над свима. ³⁸ Место њих славиће бога тврђава. Бога кога његови праоци нису познавали славиће златом и сребром, драгим камењем и драгоценостима. ³⁹ Напашће и најјаче тврђаве уз помоћ туђега бога и велику част указати онима који га признају. Постављаће их за владаре над многима и разделити им земљу као награду.

⁴⁰ »У време краја, цар Југа ће заратити с њим, а цар Севера ће навалити на њега борним колима, коњаницима и многим лађама. Упашће у многе земље и проћи кроз њих као поплава, ⁴¹ а упашће и у Лепу земљу*. Многе земље ће пасти, али ће се Едом, Моав и део Амонаца избавити из његових руку. ⁴² Он ће проширити своју власт на многе земље – ни Египат му неће измаћи. ⁴³ Имаће власт над благом у злату и сребру и свим драгоценостима Египта, а покориће и Либијце и Кушане. ⁴⁴ Али, узнемириће га вести са истока и севера, па ће у силном бесу кренути да уништи и затре многе. ⁴⁵ Разапеше своје царске

* 11:41 *Лепу земљу* Вероватно: Израел.

шаторе између мора и лепе свете горе. Али и њему ће доћи крај и нико му неће помоћи.‘«

Последња времена

12»У то време ће устати Михаило, велики заповедник који штити твој народ. Настаће време невоље какво није било од постанка народа па до тада. Али тада ће твој народ бити избављен – свако чије се име нађе записано у Књизи.² Пробудиће се мноштва оних који спавају у земаљском праху – једни за вечни живот, а други за срамоту и вечни презир.³ Мудри ће сијати као сјај небеса, а они који многе доводе праведности као звезде – заувек и довека.⁴ А ти, Данило, чувај ове речи у тајности и запечати ову књигу до времена краја. Многи ће ићи овамо и онамо да увећају знање.‘

⁵»Тада ја, Данило, погледах, а кад тамо – друга двојица су стајала, један на овој обали реке, а други на другој обали.⁶ Један од њих упита оног човека обученог у лан, који је био над водама реке: „Још колико до испуњења ових чуда?“

⁷»Онај човек обучен у лан, који је био над водама реке, подиже десницу и левицу ка небу и ја чух како се заклиње Оним који живи довека: „После једног времена, два времена и пола времена. Када моћ светог народа буде скршена, све ово ће се довршити.‘

⁸»Чуо сам, али нисам разумео, па упитах: „Господару, како ће се све ово довршити?“

⁹»А он одговори: „Иди својим путем, Данило, јер ове речи су тајне и запечаћене су до времена краја.¹⁰ Многи ће бити очишћени, избељени и пречишћени, а опаки ће и даље бити опаки. Ниједан опак неће разумети, али мудри ће разумети.

¹¹»Од времена када буде укинута свакодневна жртва до дана када буде постављена грозота пустошења проћи ће хиљаду две стотине деведесет дана.¹² Благо оном ко чека и дочека хиљаду три стотине тридесет пет дана.¹³ А ти иди својим путем до краја. Ти ћеш умрети, а на крају времена ћеш устати да примиш своју награду.‘«